

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 314/09-74

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. apríla 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša o sťažnosti M. M., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom Mgr. R. T., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. decembra 2008 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. marca 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. M., aby súd urýchlene rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 84/08 **p o r u š e n é b o l o .**

2. M. M. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Trenčín je povinný uhradiť M. M. trovy právneho zastúpenia v sume 292,38 € (slovom dvestodeväťdesiatdva eur a tridsaťosem centov) na účet jeho právneho zástupcu advokáta Mgr. R. T., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. II. ÚS 314/09 z 29. septembra 2009 prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť M. M. (ďalej len „s'ťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. decembra 2008 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. marca 2009.

V podstatnej časti s'ťažnosti s'ťažovateľ uviedol:

«Uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru Úradu justičnej a kriminálnej polície v T. sp. zn. ČVS: KRP-63/OVK-TN-2008 z 27. 09. 2008 mi bolo podľa § 206 ods. 1 trestného poriadku vznesené obvinenie pre pokračovací zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), i) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 72/08 z 01. 10. 2008 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 98/08 z 30.10.2008 som bol podľa

§ 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť dňom 27. 09. 2009 od 23.50 hod.

Dňa 05. 11. 2008 som požiadal o prepustenie z väzby (ďalej aj ako „žiadosť o prepustenie z väzby“) a o jej nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka (ďalej aj ako „žiadosť o nahradenie väzby“; žiadosť o prepustenie z väzby a žiadosť o nahradenie väzby spolu ďalej aj ako „žiadosti z 05. 11. 2008“).

Dňa 21. 11. 2008 Krajská prokuratúra T. žiadosti z 05. 11. 2008 postúpila sudcovi pre prípravné konanie okresného súdu s návrhom na ich zamietnutie.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/04 z 02. 12. 2008 bola podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku spojená na spoločné prejednanie a rozhodnutie trestná vec okresného súdu vo veci návrhu na zmenu (rozšírenie) dôvodov mojej väzby vedená pod sp. zn. 0 Tp 84/08 a trestná vec okresného súdu vo veci žiadosti z 05. 11. 2008 vedená pod sp. zn. 0 Tp 88/08 s tým, že vec bude ďalej vedená pod sp. zn. 0 Tp 84/08.

Pred otvorením verejného zasadnutia som okresnému súdu dňa 30. 12. 2008 predložil moje stanovisko k návrhu Krajskej prokuratúry T. na zmenu dôvodov väzby a zdôvodnil som aj žiadosť o prepustenie z väzby.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. 12. 2008 bola podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá (výrok I.) a podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku zamietnutý návrh Krajskej prokuratúry T. o rozšírenie dôvodov mojej väzby (výrok II.).

Proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. 12. 2008 som podal sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. 03. 2009 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. 03. 2009 mi bolo doručené cestou okresného súdu dňa 14. 04. 2009. ...

Uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/2008 z 30. 12. 2008 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. 03. 2009 vyššie uvedeným požiadavkám vyplývajúcim z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky a ESELP nevyhovujú. Okrem toho vlastná argumentácia uvedená v týchto rozhodnutiach pre ďalšie trvanie mojej väzby a proti môjmu prepusteniu je formulovaná stereotypne a v stručnej forme bez akejkoľvek konkretizácie a individualizácie vo vzťahu k mojej osobe (mutatis mutandis rozsudky ESELP vo veciach Klyakhin proti Rusku zo dňa 30.1.2004, § 65, Panchenko proti Rusku zo dňa 8.2.2005,

§ 107). *Vzhľadom na arbitrárnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/2008 z 30. 12. 2008 a uznesenia krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. 03. 2009, ktoré neobsahujú vo vzťahu k mojej osobe žiadne okolnosti spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho vzhľadom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania mojej osobnej slobody, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že oba sudy pri svojom rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby nepostupovali s osobitnou starostlivosťou, neuviedli vo vzťahu k mojej osobe žiadne konkrétne, relevantné a dostatočné dôvody pre ďalšie obmedzenie mojej osobnej slobody, rovnako ako nespochybnili a nevyvrátil mnou uvádzané dôvody o neexistencii dôvodov väzby mám za to, že uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/2008 z 30. 12. 2008 a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30.03.2009 boli porušené moje práva vyplývajúce z čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z tých istých dôvodov boli porušené aj moje práva vyplývajúce z čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 ústavy.»*

Sťažovateľ súhrne uviedol, že rozhodnutiami súdov bolo porušené jeho právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby, právo na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie v súvislosti s nerozhodnutím o dohľade probačného a mediálneho úradníka a právo na riadne odôvodnenie väzobných rozhodnutí a ich preskúmateľnosti v súvislosti s preskúmaním zákonnosti ďalšieho trvania väzby.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vo veci vydal takýto nález:

„1. Okresný súd v Trenčíne postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 84/08 porušil právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresný súd v Trenčíne arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou uznesenia sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. 12. 2008 a Krajský súd v Trenčíne arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou uznesenia sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. 03. 2009, ktorými nerozhodli o žiadosti sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediálneho úradníka, porušili čl. 17 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. *Okresný súd v Trenčíne arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou uznesenia sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. 12. 2008 a Krajský súd v Trenčíne arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou uznesenia sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30.03.2009 v súvislosti s preskúmaním zákonnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa porušili čl. 17 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

4. *Uznesenie Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. 12. 2008 v časti, ktorou bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 Tpo 33/09 z 30. 03. 2009 sa zrušujú a sťažovateľ sa neodkladne prepúšťa z väzby na slobodu.*

5. *Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadosťučinenie peňažnú sumu vo výške 5 000 €, ktorú mu je povinný zaplatiť Okresný súd v Trenčíne, a peňažnú sumu vo výške 5 000 €, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Trenčíne, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

6. *Okresný súd v Trenčíne a Krajský súd v Trenčíne sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania k rukám advokáta Mgr. R. T., so sídlom B. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namietá porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s právom na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody...

V zmysle § 2 ods. 6 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné vybavovať väzobné veci prednostne a urýchlene.

Sťažovateľ v časti jeho sťažnosti, ktorú ústavný súd prijal na ďalšie konanie, namieta porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 84/08 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 33/09, pretože podľa jeho názoru *„konanie neprebehlo urýchlene a trvalo neprimerane dlho v dôsledku postupu okresného súdu.“*

Trestný poriadok v ustanovení § 79 ods. 3 priznáva obvinenému právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň ustanovuje, že „o takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť“. Z uvedeného vyplýva, že ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, t. j. Trestnému poriadku.

Ústavný súd vo svojej judikatúre vo veciach namietajúcich rýchlosť rozhodovania v konaní o väzbe uviedol, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchllosti posudzujú podľa všetkých okolností každého prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti. Požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže

zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03).

Sťažovateľ namietal urýchlené konanie postupom okresného súdu a krajského súdu v rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd z predloženej sťažnosti a jej príloh zistil, že o žiadosti sťažovateľa z 5. novembra 2008 doručenej Krajskej prokuratúre v T. rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 84/2008 z 30. decembra 2008 (2. decembra 2008 konanie vedené pod sp. zn. 0 Tp 84/08 a pod sp. zn. 0 Tp 88/08 spojil na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. 0 Tp 84/2008), na ktorom bol osobne prítomný aj sťažovateľ. Uznesenie o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby bolo sťažovateľovi doručené 12. januára 2009.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/08 z 30. decembra 2008 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tpo 33/2009 z 30. marca 2009 tak, že ju zamietol. Sťažovateľovi bolo uznesenie doručené 14. apríla 2009.

Na ťarchu okresného súdu treba pričítať aj obdobie od 30. decembra 2008 do 9. februára 2009 (50 dní), keď bol spis prvýkrát doručený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa, a tiež obdobie od 16. februára 2009 do 25. marca 2009 (37 dní), keď bol spis opätovne doručený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 30. decembra 2008.

Krajský súd trestný spis okresného súdu sp. zn. 0 Tp 84/2008 predložený mu 12. februára 2009 na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie z 30. decembra 2008 sp. zn. 0 Tp 84/2008 o zamietnutí návrhu prokurátora na rozšírenie dôvodov jeho väzby a o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu vrátil 16. februára 2009 okresnému súdu ako predčasne predložený.

V odôvodnení krajský súd uviedol: *„spis ste totiž predložili krajskému súdu napriek tomu, že v spise sa nenachádza návratka o doručení napadnutého uznesenia obhajcovi obvineného M. M. advokátovi Mgr. Z. H. (z obsahu spisu je zrejmé, že už v čase rozhodovania sudcu pre prípravné konanie bol obhajca obvineného práceneschopný a navyše hospitalizovaný v nemocnici - čl.33, preto uloženie zásielky s obsahom rovnopisu*

doručovaného uznesenia na pošte nemožno považovať za doručenie). Bude preto urýchlene potrebné nedostatok v uvedenom smere napraviť, doručiť rovnopis napadnutého uznesenia obhajcovi obvineného a potom obratom predložiť spis na rozhodnutie krajskému súdu.“

Opätovne bol spis krajskému súdu doručený 25. marca 2009, ktorý vo veci rozhodol 30. marca 2009 uznesením sp. zn. 6 Tpo 33/09.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (pozri napr. III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06, II. ÚS 252/07, III. ÚS 424/08, IV. ÚS 273/09).

Doba konania okresného súdu predstavuje 115 dní (140 dní spolu s konaním vedeným pod sp. zn. 0 Tp 88/08), čo je z hľadiska požiadavky rýchlosti konania vo väzobných veciach z hľadiska ústavnosti neprijateľné, preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku rozhodnutia.

Vo vzťahu ku krajskému súdu ústavný súd konštatuje, že konanie vedené pod sp. zn. 6 Tpo 33/2009 trvalo 5 dní, preto v tomto konaní nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv, a preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný

súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € a výšku požadovaného zadosťučinenia odôvodnil okrem iného aj tým, „že prehliadanie jeho osoby zo strany súdov dolieha na neho osobitne nepriaznivo“.

Ústavný súd vzhľadom na okolnosti danej veci dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, vzhľadom na celkové trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané sťažovateľovi priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 444,04 € za dva úkony právnej služby v roku 2009 a za jeden úkon právnej služby v roku 2010.

Ústavný súd sťažovateľovi priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 115,90 € (za jeden úkon právnej služby) a 2 x po 6,95 € Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd tak priznal úhradu trov

konania v sume 245,70 €. Vzhľadom na to, že právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty, bola suma zvýšená o 19 % (46,68 €), celkovo mu bola priznaná suma 292,38 €.

Ústavný súd sťažovateľovi nepriznal náhradu za úkon právnej služby vykonaný v roku 2010, pretože tento úkon bol vykonaný navyše, bol len opakovaním argumentov opísaných v sťažnosti a ničím novým neprispel k objasneniu veci. Hoci sťažovateľ ním reagoval na výzvu ústavného súdu po prijatí sťažnosti, ústavný súd ho touto výzvou požiadal o oznámenie, či trvá na ústnom pojednávaní v konaní pred ústavným súdom.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2010